

Advertenties

Gall & Gall
LAATSTE WEEK
WILDE WIJN DAGEN
1800 WIJNEN: 2E FLES HALVE PRIJS

ALLE COMBINATIES MOGELIJK! OP=OP

EASY RIDER **EASY RIDER** **FRUIT LOVER**

2^E FLES HALVE PRIJS	2^E FLES HALVE PRIJS	2^E FLES HALVE PRIJS
1 ^E FLES 5.98	1 ^E FLES 5.99	1 ^E FLES 9.29
2 ^E FLES 2.99	2 ^E FLES 2.99	2 ^E FLES 4.64

KOM NAAR DE WINKEL OF BESTEL OP **GALL.NL/VK**

Deze acties zijn geldig t/m zondag 21 november 2021 of zolang de voorraad strekt. M.u.v. levering op de Waddeneilanden. Bezorging via gall.nl/vk

Waterkwaliteit vrijwel overal in Nederland ondermaats, 'stikstofachtig' debacle dreigt

Pieter Hotse Smit
Amsterdam

Met de aanhoudende slechte waterkwaliteit in Nederland is een crisis in de maak die vergelijkbaar is met de huidige rond stikstof. Hiervoor waarschuwden drie hoogleraren. Een donderdag uitgebracht onderzoek van Natuur & Milieu bevestigt de omvang van het waterprobleem in Nederland.

Van de bijna 1.100 onderzochte sloten, vennen, vijvers, grachten en kleine plassen verkeert slechts 17 procent in goede staat. De metingen zijn uitgevoerd door vrijwilligers in het hele land. Hierdoor kent het onderzoek wat beperkingen, maar volgens hoogleraar waterkwaliteit Paul van den Brink (Wageningen Universiteit) geen reden het niet serieus te nemen. 'De uitkomsten stroken met het beeld dat ik heb van de waterkwaliteit.'

De uitkomsten laten zien dat in ruim viervijfde van deze wateren onvoldoende planten groeien en dieretjes ontbreken die kenmerkend zijn voor een goede waterkwaliteit. Van stoffen zoals nitraat en fosfaat - veelal afkomstig uit de landbouw - is juist te veel aanwezig, wat bijvoorbeeld kroos- en algengroei veroorzaakt.

Het onderzoek van Natuur & Milieu is gericht op de kleine wateren. Een relatief blinde vlek, omdat vanwege de drinkwatervoorziening

vooral de kwaliteit van grote wateren goed in de gaten wordt gehouden.

Die is ook onvoldoende. Doordat water nu eenmaal stroomt, staat alles met elkaar in verbinding en komen meststoffen, bestrijdingsmiddelen en medicijnresten in rivieren terecht. Diverse onderzoeken laten zien dat het met de belangrijkste rivieren en meren beter gaat dan met de kleinere wateren, maar dat de kwaliteit nog ruimschoots onder de maat is.

Dit is problematisch voor de bio-

17

PROCENT slechts van de bijna 1.100 sloten, vennen, vijvers, grachten en kleine plassen die zijn onderzocht, verkeert in goede staat.

diversiteit, maar ook omdat Nederland in 2027 moet voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water. Het grond- en oppervlaktewater moet dan overal in 'goede' staat verkeren. Nederland bungelt onderaan de Europese lijst voor waterkwaliteit en het ligt niet in de verwachting dat binnen vijf jaar de achterstand wordt ingehaald om te voldoen aan de eisen.

'Hierdoor dreigt een stikstofachtig debacle', zegt hoogleraar milieu-ecologie Annemarie van Wezel (Universiteit van Amsterdam).

De EU kan sancties opleggen als Nederland over vijf jaar niet aan de eisen voldoet. Het is ook voorstelbaar dat al ruim voor 2027 een zaak wordt aangespannen tegen de staat om af te dwingen dat Nederland meer doet om aan de Europese normen te voldoen, denkt hoogleraar drinkwater Jan Peter van der Hoek (TU Delft). 'Vergelijkbaar met de klimaatzaak van Urgenda.' In 2015 wist die actiegroep bij de rechter af te dwingen dat Nederland zich aan de eigen klimaatafspraken voor CO₂-reductie dient te houden.

In reactie op Kamervragen over de waterkwesitie zei toenmalig demissionair minister Cora van Nieuwenhuizen (Infrastructuur en Waterstaat) deze zomer dat ze het risico dat de rechter het land op slot gaat zetten, zoals gebeurde in de stikstofcrisis, 'tot 2027 gering acht'. Ze wijst op de maatregelen die al zijn genomen.

Om biodiversiteit in wateren te herstellen, is volgens hoogleraar Van Wezel inderdaad het nodige gebeurd, maar vooral met de bulldozer. Bijvoorbeeld door riviertjes weer te laten meanderen, waardoor het water langzamer stroomt en het waterleven kan opbloeien. Bij lastiger oplossingen, zoals het verminderen van nitraat, fosfaat en bestrijdingsmiddelen in het water, kan volgens haar meer worden doorgepakt. Ecologisch slootbeheer is leuk, zegt ook Van den Brink. 'Maar uiteindelijk zullen toch echt die emissies omlaag moeten.'

Zweden klaagt Netflix aan: serie over moord op Olof Palme zet verdachte neer als dader

Jeroen Visser
Stockholm

Na 35 jaar zijn de Zweden nog altijd niet verlost van hun trauma over de onopgeloste moord op premier Olof Palme in 1986. Deze week werd streamingdienst Netflix er aangeklaagd wegens een nieuwe serie over de moord, *The Unlikely Murderer*.

Volgens de indianers van de aanklacht wordt verdachte Stig Engström zonder bewijs gepresenteerd als de moordenaar, een 'overduidelijk voorbeeld van smaad'. Wie de zaak heeft ingediend, is onbekend.

Palme werd op 28 februari 1986 op straat in Stockholm doodgeschoten. De dader is nooit gepakt. Ook het wapen werd nooit gevonden. De moord leek in 1989 opgelost met de veroordeling van een 42-jarige Zweed, maar die werd in hoger beroep vrijgesproken wegens gebrek aan bewijs. Nog altijd doen allerlei (complot)theorieën de ronde.

De Netflix-serie is gebaseerd op het in 2018 verschenen en bekroonde boek van journalist Thomas Pettersson, met dezelfde titel. De journalist schetst daarin het scenario dat Engström, ook wel bekend als de 'Skandia-man', de moord heeft gepleegd.

Robert Gustafsson als Stig Engström in de Netflix-serie *The Unlikely Murderer*.

Engström, medewerker van verzekeringsbedrijf Skandia, dook kort na de moord op als getuige. Tegen de politie zei hij dat hij op de avond van de moord tot laat op kantoor was. Toen hij buiten kwam, hoorde hij schoten. Hij rende eropaf, verleende eerste hulp en achtervolgde de dader. Geen van de andere getuigen had hem echter op de plaats delict gezien. Zij gaven een omschrijving van een wegrennende dader die precies overeenkwam met Engström.

De politie deed de Skandia-man af als een publiciteitshongerige fantast, maar journalist Pettersson kwam met een andere lezing. Engström was een Palme-hater met een diepgewor-

teld minderwaardigheidscomplex en een alcoholverslaving. Ook kon hij met wapens omgaan omdat hij lid was geweest van een schietvereniging. De theorie was zo overtuigend dat ook het Zweedse Openbaar Ministerie, dat vorig jaar zijn onderzoek afslot, de Skandia-man nu als de hoofdverdachte ziet. Hij kan niet meer worden vervolgd, omdat hij in 2000 zelfmoord pleegde.

Doorslaggevend bewijs tegen Engström is er niet. Het moordwapen ontbreekt nog altijd, de verdachte heeft nooit bekend en zijn veronderstelde motief is twijfelachtig. Volgens de indianers van de aanklacht introduceert de serie 'ongegrunde feiten', die niet in het boek van Pettersson voorkomen.

De kwestie leidde tot veel discussie in Zweden. 'Voor de jonge generatie, die op Netflix kennismaakt met de kwestie, zal Stig Engström te boek staan als de moordenaar van de premier', aldus politiek redacteur Amanda Sokolnicki van dagblad *Dagens Nyheter*. 'Niet omdat er nieuw bewijs is, maar omdat men zeggend niet om Stig Engström heen kan.' Volgens Sokolnicki wordt de verdachte wel heel makkelijk aan het kruis genageld. 'En dat hij al onder de grond ligt, maakt het er niet mooier op.'

V Overall en altijd de **Volkskrant** lezen?
Zet de V op uw telefoon | Kijk op volkskrant.nl/digitaal

Advertentie

'Eceem? Gebruik Grahams, de succesformule uit Australië!'

Een Australische vader kon niet langer aanzien dat zijn zontje zoveel last had van eceem en begon aan de keukentafel zelf een middel uit te vinden voor de klachten van zijn zoon. Nu, ruim twintig jaar later, is zijn huidverzorgingsproduct op natuurlijke basis in Australië het meest gebruikte natuurlijke middel tegen eceem en psoriasis en is het bij veel mensen niet meer uit het leven weg te denken.

Arjen van de Merwe haalde de crème naar Europa en introduceerde het om te beginnen in Nederland. Van de Merwe vertelt: 'Vrienden van mij hebben kinderen met eceem die zich tot bloedens toe krabben. Op zoek naar een oplossing kwam ik op buitenlandse internetforums steeds goede ervaringen van het Australische "Grahams" tegen. Ik besloot een aantal producten uit het assortiment hierheen te halen en deelde die bij wijze van test uit aan mensen met eceem, psoriasis, een jeukende hoofdhuid etc. Toen ik de reacties teruggekoppeld kreeg was duidelijk dat heel veel mensen hierin hadden gevonden wat zij al zo lang zochten; zij waren af van de ellendige jeuk en hun huid werd heel rustig.'

Inmiddels is Grahams al jarenlang verkrijgbaar in Nederland bij elke drogist. Het zijn stuk voor stuk probleemoplossende producten zoals de eerder genoemde Eceem Crème[®], C+ Crème[®], Psoriasis Crème[®], maar ook bijvoorbeeld Rosacea Crème[®] en shampoo voor een droge hoofdhuid (jeuk, schilfertjes, roos).

Doordat winkels enthousiaste reacties van klanten krijgen en veel herhalingsverkoppen zien, worden er weer meer mensen op het bestaan van Grahams gewezen. En de gebruikers zelf vertellen het natuurlijk ook door; vaak is het iets waarmee zij erfelijk belast zijn dus de familie is eerste op de hoogte als een product goed aanslaat.

'We krijgen dagelijks heel emotionele reacties', vertelt Van de Merwe tot slot. 'Je kunt je niet voorstellen wat het met iemand doet als diegene altijd verschrikkelijk last van zijn/haar huid heeft en nu ineens aan den lijve ondervindt dat er ook een leven zonder krabben en schilfers mogelijk is.'

Grahams Etos

Kijk voor alle verkooppunten op www.grahams.nl

*Dit is een medisch hulpmiddel. Lees voor gebruik de gebruiksaanwijzing. Voor contact: Grahams, www.grahams.nl